

LCJ Handreiking +16

1 Petrus, een rondzendbrief

Leidingdeel – introductie en achtergronden

Inhoud

Voorwoord	2
Uitleg leidingdeel	2
Literatuur.....	3
Achtergrondinformatie	4
Didactische informatie	6

Voorwoord

Beste leidinggevende,

Voor je ligt het leidingdeel dat hoort bij de Bijbelstudie over de eerste Petrus' brief. In zeven schetsen zal het hele Bijbelboek 1 Petrus behandeld worden. De eerste brief van Petrus is gericht aan christenen die als minderheid zich staande moesten houden, wat verrassend actueel is voor deze tijd! Er is in deze variant van Handreiking gewerkt met een vernieuwde opzet. We hopen hiermee dat Gods Woord dichtbij de harten van jongeren gebracht wordt, in het besef dat de werking van Gods Geest daarbij nodig is. We hopen dat deze Handreiking voor veel jongeren tot zegen mag zijn. Gezegende bijeenkomsten toegewenst!

Commissie Handreiking +16

Uitleg leidingdeel

In het leidingdeel vind je eerst een literatuurlijst en achtergrondinformatie over de eerste Petrus' brief en een korte didactische aanwijzing. Vervolgens wordt er per schets informatie gegeven onder de volgende kopjes:

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Onder dit kopje staat wat je voor elke bijeenkomst nodig hebt aan materialen.

Opening

- Hier staat het te lezen Bijbelgedeelte en worden enkele suggesties gegeven om te zingen. De liederen die aangegeven staan, komen uit de gele zangbundel (Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer).
- Daarnaast wordt een tweede suggestie gegeven voor een Bijbelgedeelte, indien er twee avonden over de schets belegd worden.
- Ook worden er zaken genoemd waarvoor gebeden of gedankt kan worden.

Doelstelling

- Onder dit kopje worden in een paar regels de doelen van de avond benoemd.

Alternatieve startopdracht

- Onder dit kopje staat een alternatieve startopdracht, om bijvoorbeeld te gebruiken bij een tweede avond of als alternatief voor de startopdracht die bij de schets staat.

Achtergrondinformatie

- Onder dit kopje tref je een uitleg aan van het Bijbelgedeelte dat centraal staat in de schets.

De brug naar jongeren

- Onder dit kopje wordt de verbinding gelegd tussen het Bijbelgedeelte en de wereld van jongeren.

Antwoorden op de vragen en suggesties voor een gesprek

- Onder dit kopje tref je de antwoorden op de vragen uit de Handreiking aan.
- Het is van belang om je te realiseren dat je niet alle opdrachten van een schets moet behandelen. Kies zelf een aantal opdrachten uit die je relevant en passend vindt voor jouw doelgroep.

Literatuur

Hieronder tref je een literatuurlijst aan, die gebruikt is bij de totstandkoming van deze schets. Indien gewenst kun je zelf een of meerdere boeken van deze lijst gebruiken bij je voorbereiding.

Studiebijbels die in grote lijnen 1 Petrus behandelen

- Oeveren, B. van, e.a., *Tekst voor Tekst, de Heilige Schrift kort verklaard en toegelicht*, ('s-Gravenhage: Boekencentrum, 1987).
- Paul, M.J. & Hofman, T.M. (red.), *HSV-studiebijbel*, (Heerenveen: Royal Jongbloed, 2014).
- *Bijbel met Uitleg*, (Apeldoorn: De Banier, 2015).

Een gedetailleerd commentaar op 1 Petrus

- Houwelingen, P.H.R. van, *1 Petrus, Rondzendbrief uit Babylon (CNT)*, (Kampen: Kok, 2010).

Bijbelstudieboekjes voor volwassenen over 1 Petrus

- Belder, J., *1 Petrus, rondzendbrief aan vreemdelingen*, (Heerenveen: Groen, 1998).
- Korving, H., *Petrus de apostel van de hoop*, (uitgave in eigen beheer).
- Meijeren, K. van, *Kernteksten uit de eerste zendbrief van Petrus*, (Kampen: De Groot Goudriaan, 1993).
- Molenaar, P., *De eerste en tweede brief van Petrus*, (Apeldoorn: De Banier, 2015).

Achtergrondinformatie

Bij de totstandkoming van een Bijbelboek speelt altijd de sociaal-culturele en historische context waarin de schrijver zich bevond een belangrijke rol. Wie heeft het Bijbelboek geschreven? Waar is het geschreven en wanneer? En welk publiek had de auteur in gedachten? De antwoorden op deze vragen zijn belangrijk om een Bijbelboek goed te begrijpen. In deze paragraaf wordt er ingegaan op deze vragen en wordt de tekst in de culturele context geplaatst.

De auteur van de brief is Petrus (wat 'rotsman' betekent), een apostel van Jezus Christus (1 Petr. 1:1). Dit wordt bevestigd door het gegeven dat de brieveschrijver meldt, namelijk dat hij een getuige van het lijden van Christus was (1 Petr. 5:1). Petrus schrijft de brief waarschijnlijk vanuit Rome, waar hij gevangen zit ten tijde van keizer Nero. Het is goed mogelijk dat Petrus de brief schrijft voordat de hevige vervolging van christenen te Rome door Nero plaatsvond. De brief is dan wellicht rond het jaar 62/63 geschreven. De reden dat Petrus de brief vóór deze georganiseerde vervolging schrijft, is dat hij immers niet over fysiek lijden omwille van het geloof schrijft. Petrus heeft het over verbaal geweld en discriminatie waarmee de lezers te maken hebben. Bij de totstandkoming van de brief is het mogelijk dat Petrus is bijgestaan door een secretaris (Silvanus), die de brief daadwerkelijk op papier zette. Dat kwam meer voor in het Nieuwe Testament; zie bijvoorbeeld het slot van de Romeinenbrief (16:22).

Volgens 1 Petrus 1:1 is de brief gericht aan de vreemdelingen in de verstrooiing. De brief was een rondzendbrief die in de diverse gemeenten (voor)gelezen moest worden. Silvanus heeft de brief waarschijnlijk bezorgd bij de gemeenten. De gelovigen aan wie Petrus schrijft, hadden te maken met lijden. Uit de brief blijkt dat het niet gaat om een door de staat georganiseerde vervolging. Overheidspersonen verdienen respect, omdat zij door God zijn gezonden tot bestraffing van boosdoeners (1 Petr. 2:13-17). Wel ondervinden de lezers laster en smaad, zoals blijkt uit 1 Petrus 2:12.

Kernthema's in de eerste Petrusbrief zijn:

- *Het geloof van christenen*
- *De strijd of het lijden van christenen*
- *Het gedrag van christenen*

Het geloof van christenen

De lezers zijn geroepen heiligen die door het geloof in Christus wederom geboren zijn. Ze moeten hun hoop stellen op hun erfenis in de eindtijd (1:3-9, 13-16). Door het geloof in Christus en Zijn offer is er de basis voor een nieuw leven met God (1:17-21, 2:24, 3:13-22).

De strijd of het lijden van christenen

Volgens sommigen valt de brief in twee delen uiteen (1:3-4:11 en 4:12-5:11), waarbij in het eerste deel het lijden een mogelijkheid is en het in het tweede deel werkelijkheid is geworden.

Er is in ieder geval een accentverschil zichtbaar tussen beide delen. Het accentverschil heeft ermee te maken dat de gemeenten in Klein-Azië niet allemaal in dezelfde omstandigheden verkeren. Het is een rondzendbrief die verschillende lezers in verschillende situaties op het oog heeft.

Een belangrijk punt bij het lezen van de brief is de notie van eer en schaamte in de antieke mediterrane wereld. Sociale status speelt hierbij een rol (zie 1. Petr. 2:12, 3:9 en 16, 4:14-16). Christenen raakten steeds meer geïsoleerd binnen de samenleving, wat tot sociale discriminatie leidde. Dit is iets wat ook in de 21ste eeuw steeds meer een rol speelt. Petrus wijst zijn lezers erop dat het van belang is om zuiver te handelen om zo niet in diskrediet te raken bij de heidenen. Dat zou immers de voortgang van het evangelie kunnen belemmeren.

Het gedrag van christenen

Naast het thema 'lijden' is 'maatschappelijke verantwoordelijkheid' een thema in 1 Petrus. Het gaat over de doorwerking van levensheiliging in de samenleving. Hoewel christenen te maken kunnen hebben met sociale uitsluiting, is het juist hun opdracht om ondanks dit lijden te blijven participeren in de maatschappij.

Didactische informatie

Het bespreken van de vragen kun je variëren. Hieronder volgen enkele manieren waarop je de vragen kunt bespreken.

Denken > delen > uitwisselen

Het *denken*, *delen* en *uitwisselen* is een proces waarbij jongeren eerst zelf nadenken, daarna in een klein groepje hun gedachten delen en deze ten slotte in de grotere groep uitwisselen. Het voordeel van deze werkwijze is dat de betrokkenheid gestimuleerd wordt. Bovendien wordt door het uitwisselen van gedachten en het gezamenlijk formuleren van een antwoord het aantal meningen beperkt. Dat maakt de gezamenlijke nabespreking overzichtelijker. Hieronder wordt een aantal didactische werkvormen uitgelegd, waarmee dit proces van *denken*, *delen* en *uitwisselen* gestalte kan worden gegeven.

Eén-tweetje

Vraag de jongeren om individueel over een vraag of opmerking na te denken (en eventueel iets op te schrijven). Daarna bespreken ze in tweetallen hun antwoorden. Eventueel wordt per tweetal een beste antwoord gekozen. Dit antwoord wordt vervolgens plenair uitgewisseld. Uitbreiding: de tweetallen bespreken de antwoorden met een ander tweetal. Per viertal wordt het beste antwoord gekozen, dat vervolgens plenair wordt uitgewisseld.

Placemat

De placemat is een variant van het 'Eén-tweetje', waarbij papier en pennen worden gebruikt. Gebruik bij voorkeur een vel op A3-formaat. Verdeel het vel papier zoals in het voorbeeld. Elke jongere denkt individueel na over een vraag of opmerking, waarna hij het antwoord opschrijft in één van de hoekpunten. De groepsleden bespreken de antwoorden die zijn opgeschreven in de hoekpunten. De gemeenschappelijke antwoorden of het beste antwoord wordt in het middenvak opgeschreven. Het antwoord in het middenvak kan plenair worden uitgewisseld.

Expertgroep

De jongeren denken in verschillende groepen na over een deelonderwerp. Elke groep is nu expert in (heeft kennis over) één deelonderwerp. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarin alle bestudeerde deelonderwerpen vertegenwoordigd zijn. Elke jongere is binnen de nieuwe groep expert in een deelonderwerp. De eerder opgedane kennis wordt in de nieuwe groep gedeeld.

Voorbeeld: Elk groepje jongeren verdiept zich in één vraag. Vervolgens worden nieuwe groepjes gevormd waarbij in elk groepje alle bestudeerde psalmen zijn vertegenwoordigd. Elk groepslid is 'expert' in één vraag en deelt deze kennis met de andere groepsleden.

Meningen uitwisselen

Om het *uitwisselen van meningen* te stimuleren, kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Gekleurde kaarten

Elke jongere beschikt over een rode en groene (en eventueel oranje) kaart. Er kunnen ook andere kleuren worden gebruikt. Een stelling wordt geprojecteerd en/of voorgelezen. De jongeren steken één van de kaarten op (rood=niet mee eens; groen=me eens; oranje=twijfel). De meningen worden geïnventariseerd en eventueel genoteerd. Het opsteken van kaarten is een goede aanleiding om door te vragen naar argumenten.

Duimen

In plaats van gekleurde kaarten wordt een duim opgestoken. Duim rechtop=me eens; duim naar beneden=niet mee eens; duim horizontaal opgestoken=twijfel.

Binnen- en buitenkring

Verdeel de jongeren in twee gelijke groepen. De eerste groep vormt een binnenkring. De tweede groep gaat hier in een kring omheen staan: de buitenkring.

Een jongere uit de binnenkring vertelt een mening of antwoord aan een jongere uit de buitenkring. Laat één van de kringen op een bepaald moment één of meerdere plaats(en) draaien, zodat een nieuw tweetal ontstaat en de meningen/antwoorden opnieuw worden uitgewisseld. Herhaal het draaien en uitwisselen een aantal keren.

Inventariseren

Om op een speelse manier antwoorden of meningen te *inventariseren* kunnen onder meer de volgende werkvormen worden gebruikt.

Post-its

Laat de jongeren hun antwoord of mening opschrijven op een post-it, een memoblaadje met plakstrip. Laat de beschreven memoblaadjes opplakken op een centrale plaats. De post-its kunnen, indien gewenst, door de jongeren gegroepeerd worden rond vergelijkbare antwoorden of meningen. Bespreek de reacties.

Muurtje bouwen

Antwoorden of meningen worden op een A4 papier geschreven. Bij de gezamenlijke bespreking wordt met de A4 papieren een muurtje gebouwd. De belangrijkste antwoorden en meningen worden onderop geplakt, de minder urgente zaken komen daarbovenop. Gebruik plakband of kneedgum om het papier op te hangen.

Woordweb

Inventariseer antwoorden of meningen op een whiteboard, flap-over of groot vel papier. Maak een woordweb waarin informatie kernachtig en geordend wordt weergegeven. Opmerkingen over hetzelfde onderwerp worden in kernwoorden bij elkaar opgeschreven.